

URBIS | We know
Născut în 19 octombrie 1957, loc. Singătin, jud. Sibiu. Absolvent în 1980 al Facultății de filologie, secția română-franceză, din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și doctor în filologie în 1998 al aceleiași universități. În anii studenției, redactor al revistei *Echinox* din Cluj-Napoca. Actualmente, profesor de literatură comparată la Facultatea de Litere și Arte a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și redactor șef al revistei *Euphoriion* fondată de Uniunea Scriitorilor în 1990 la Sibiu. Debut absolut cu poezie în revista *Transilvania* (1976) și editorial cu volumul de versuri *Seară adolescentină* (Ed. Albatros, 1982), distins cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România. Alte volume publicate: *Secolul sfârșește într-o duminică*, Ed. Cartea Românească, 1991, *Noaptea din zi*, Biblioteca Euphoriion, 1994, *Radiografiile timpului* (antologie de autor), Ed. Axa, 1998, *Antologia poeziei românești de la origini pînă azi* (împreună cu Ioan Radu Văcărescu), Ed. Paralela, 1998, *Poetica temporalității*. Eseu asupra poeziei românești, Ed. Dacia, 2000, *Vara de fosfor* (antologie de autor), Ed. Dacia, 2002, *Viața și opiniile profesorului Mouse*, Ed. Limes, 2004, *Developări în perspectivă. Generația poetică 80 în portrete critice*, Ed. Cartea Românească, 2004, *Clipe fosforescente* (antologie de autor), Ed. Limes, 2007, *Orașul și literatura* (coordonator ; prefață de Paul Cornea), Ed. Art, 2008, *Arta comparației. Articole, eseuri și studii de literatură română și comparată*, Ed. Limes, 2009. *Scene din orașul-vitraliu/ Scenes of the Stained-Glass City* (volum bilingv de poezie; traduceri în lb. engleză și prefață/ postfață de Ștefan Stoenescu), Ed. Vinea, 2010, *Noi developări în perspectivă*, Ed. Limes, 2010, *Noua poezie nouă. Antologie de poezie română postmodernă*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2011, *Dintr-o îndepărtată lumină/ D'une lointaine lumière* (volum bilingv de poezie; traduceri în lb. franceză de Miron Kiropol și *Un cuvînt înainte* de Ion Pop), Ed. Limes, 2012, *Bilingvismul creator. Studii de literatură comparată despre scriitori de expresie română și franceză*, Ed. Limes, 2013, *Mușuroiul de lumină*, Ed. Tracus Arte, 2016. Traduceri din poezia lui au apărut în reviste și antologii din Belgia, Franța, Germania, Italia, Polonia, SUA. Membru al Uniunii Scriitorilor din România (din ianuarie 1990), al PEN-Clubului Român (1997) și al Asociației de Literatură Generală și Comparată din România.

DUMITRU CHIOARU

ARS ORPHICA

LIMES
2017

Și tu Poesie la ce mă mai cauți?

cu mers de fecioară mioritică

și același anunț: te așteaptă

complotul tăcerii

pe l-apus de soare – îți voi lăsa

testamentul meu postmodern:

și de-o fi să mor/ la televizor

să spui în răspăr/ tristul adevăr

că m-am îmbarcat/ pe vaporul beat

și-am dat pe ocean/ de-un leviatan

și sabia mea/ e în burta sa

iar tu Poesie/ să-mi fii făclie

pe unde voi merge/ urma de mi-o șterge

și voi poposi/ fără a mai fi

umbră pe pământ/ numai în cuvânt –

în locul Poesiei la trezire

pe ecranul computerului tremura

ca pe-o baltă din copilărie

barca mea de hîrtie –

hai să mai încercăm o dată!

hai!

CUPRINS

ARGUMENT	5
POESIA (I)	9
AUTOPORTET	14
CUVÎNTUL ÎN PRAG, I	15
CUVÎNTUL ÎN PRAG, II	17
DUPĂ ZIUA CREAȚIEI	18
AȘTEPTĂM VIAȚA	19
UNDUITOARE AȘTEPTARE	20
ÎN NOAPTEA CEA DE TAINĂ	21
TRUPUL MEU PE TRUPUL UNUI COPIL TATUAT	23
EPIDERMĂ OPRITĂ SĂ ÎMBĂTRÎNEASCĂ	25
UN NUME SCRIS DE ALTUL	26
DINTR-O ÎNDEPĂRTATĂ LUMINĂ	28
UMBRE ÎN JURUL UMBREI MELE	29
MĂ LUMINEZ DE VERDE	30
ÎNTR-O BIBLIOTECĂ ÎNVERZIND	31
ÎNVIEREA ÎN POEM	32
GARDUL DE SÎRMĂ	34
MĂRGELELE DE STICLĂ ALE ÎNTÎMPLĂRILOR	37
SCARA ORANGE	39
UN DISC ZGÎRIAT	41
TABLA DE ȘAH	43
SUB MĂȘTI ZÎMBITOARE	45
NUMĂRĂTOAREA ZILNICĂ	46
MAI UȘOR CA TĂCEREA	47
FLACĂRA VIOLETĂ	49

SEMN NECUNOSCUT.....	51
TIMP SCRIS.....	52
PARIS DE SEARĂ	54
VINE O VREME	56
DOR DE SCRIS.....	57
PĂDUREA TEHNICĂ.....	59
FIINȚA DE HÎRTIE	61
UN SALT ÎN AFARĂ	63
ACELEAȘI ÎNTREBĂRI.....	64
VIAȚA ȘI OPINIILE PROFESORULUI MOUSE.....	66
VIS	68
MUȘUROIUL DE LUMINĂ.....	70
POESIA (II).....	71

poeziei orifice izvorîte din lirism, dar şi din reflecţie asupra ei însăşi. Am constatat recitindu-le că, în toate volumele şi antologiile de autor publicate, există acest gen de poeme cu caracter autoreflexiv care transmit un mesaj orfic în formule diferite de expresie, marcînd momentele evoluţiei gîndirii mele poetice de la una ceremonioasă, mitizantă, pînă la alta ironică, demitizantă. Nu întîmplător însă, această antologie tematică începe şi se termină cu invocarea *Poesiei*, în care îmi asum destinul generaţiei mele din solidaritate etică şi, totodată, mă delimitez estetic tocmai prin încrederea în poezia orfică pe care, în ciuda unei tăceri de cîţiva ani, voi continua să o cultiv ca pe propria grădină.

Iar la capătul acestui demers de a antologa din creaţia mea textele ce alcătuiesc o ars orphica, altfel spus o *poezie a poeziei*, concepută ca un manifest şi, totodată, cheie de lectură, stă speranţa că cititorul de azi mai este receptiv la mesajul orfic al poeziei.

POESIA (I)

1.

Şi eu am iubit Poesia în blue jeans
împotriva părinţilor patriei
şi-am uitat bunele maniere
ale poezilor din manuale –
şi eu am pus piedici metaforei
şi-am aruncat vorbe de ocară
fotografiilor în alb-negru
şi-am rîs în faţa unui afiş
cu litere de-o şchioapă:
omul a rupt lanţul (catas)trofic
şi l-a prins pe Dumnezeu de piciorul de lemn –
şi eu am dereglat toate sensurile:
acrobaţii de rock în ringul melcilor
mecanice furtuni de jazz în potirul
cu sfînta împărtăşanie –
şi eu am iubit cu neruşinare
Poesia în blue jeans

2.

Tineri stîngaci iubeam Poesia
cum ai jumuli o pasăre
haț! cîte-o mînă de pene pestrițe
haț! cîte-o aripă cîte-un picior
să rămînă numai măruntaiele pe masă
transparente și tremurătoare
ca becurile de neon –
vezi! asta-i gușa din care cotcodăcea mititica
de știam c-a făcut ou
îl beam nefiert să nu ne răgușească vocea
de goliarzi cîntăreți în răspăr
ai vremurilor noi –
de la un timp a încercat să se prefacă
moțata și pintoaga
și i-am sucit gîtul –
tineri stîngaci mai eram
și ne prăpădeam de rîs
de cîte ori profesorul de poezie
ducea mîna dreaptă la inimă

3.

Din ceașca de cafea dimineța
creierul descolăcindu-se-n panglici albe
vernisa lumea ca un muzeu
cu chipuri de ceară
unele chipuri se trezeau
cînd le atingeam cu suflarea
întocmai geamurilor aburite
și ieșeau neliniștite pe străzi
altele rămîneau chipuri de ceară
basculate de îngeri la crematoriu –
moartea-i un contabil suprarealist
Ariel cu picioaroange de zaruri
cotrobăind prin mulțime –
mă făceam una cu Poesia
la masa mea de scris
de cîte ori i se rostogoleau la geam
pașii în zaruri de os

4.

leșeam cu Poesia în stradă rîzînd
spre a trezi trecătorii hipnotizați
de prea mulți fotografi
de urechi prea ascultătoare –
la naiba cu vorbele meșteșugite
la naiba cu metafora!
hai să rupem fișii hainele noi ale împăratului
să scoatem din priză mașina de aplauze
să-l arătăm cu degetul! –
se făcea răcoare pe terasă
se strîngeau ceștile de cafea
pentru cititorii în stele de tinichea
și scrumierele – benzi înregistrate –
(era prin anul o mie nouă sute șaptezeci și șapte)
trecătorii se grăbeau la frigul din casă
la tăcerea trasă ca o pătură pe cap –
unii dintre noi n-au mai ajuns acasă
alții și-au cumpărat fericirea în rate
scriind printre versuri pomelnice –
Poesia mi-a dezvăluit celălalt nume al ei:
Libertate

5.

Ei cum mai venea odată Poesia
cu mișcări feline
mă fixa din aurul ochilor
pe rugu-nvăpăiatelor imagini
cum pîndea-ncordată moleșeala
dansului printre cuvinte
cum sfîșia cu ghiarele tăcerea
de vorbeam în transă
ca un călugăr biciuindu-și trupul
singur în chilie
cum își mai lîngea lăbuțele pe urmă
să-mi vindece rănila
de cavalier anonim –
m-am trezit
dimineața asta cu un cadavru alături
tatuat cu versuri de dragoste
și nu mă grăbesc să anunț poliția